

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๒

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตรารึ้นโดยไม่ถูกต้องตาม
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๑๒ คน ว่า
ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ตรารึ้นโดยไม่
ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีได้
เกิดจากการริเริ่มเสนอโดยอิสระของรัฐบาล นายชวน หลีกภัย แต่เป็นการเสนอตามเงื่อนไขที่รัฐบาล
เจรจาตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ตามหนังสือแจ้งความจำนง ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๖
พฤษภาคม ๒๕๕๑ และฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ มิใช่เป็นไปโดยสมัครใจปกติของ
การบริหารราชการแผ่นดิน และคณะรัฐมนตรีมิได้นำข้อตกลงตามหนังสือแจ้งความจำนงดังกล่าวมา
ขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๒ (๑) ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

ได้พิจารณาแล้ว มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... ตรารึ้นถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๖๒ บัญญัติว่า

“ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว
ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๕๓ หรือร่างพระราชบัญญัติ
หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๕๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรี
จะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ

ดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า ฯลฯ”

และมาตรา ๒๒๔ บัญญัติว่า

“พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา”

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติไว้ใน หมวด ๖ ว่าด้วยรัฐสภาหลายมาตรา เช่น มาตรา ๘๒ ถึงมาตรา ๘๕ มาตรา ๑๖๕ ถึงมาตรา ๑๘๐ และมาตรา ๑๘๐ ส่วนที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... รัฐบาลเสนอโดยไม่ได้ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ นั้น เห็นว่า มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติเรื่องหนังสือสัญญาที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาล ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารทำกับองค์การระหว่างประเทศ หากจะต้องมีการออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา รัฐบาลต้องนำสัญญานั้นมาขอความเห็นชอบจากรัฐสภา เป็นบทบัญญัติในหมวด ๗ ว่าด้วย คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นคนละหมวดกัน และมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ไม่ใช่บทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ข้ออ้างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ว่าร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อรัฐสภาไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงฟังไม่ได้

ข้อเท็จจริงได้ความจากบันทึกสารบบเรื่องการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ฯ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้วและวุฒิสภาลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมว่า คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายทวีวัฒน์ ฤทธิฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร พรรคความหวังใหม่ กับคณะ เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับที่สอง และนายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ กับนายสุรสิทธิ์ นิติวุฒิวิรัชย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี พรรคชาติไทย ทั้งสองคน เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับที่สาม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้งสามฉบับในการประชุมวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง

เพื่อพิจารณาโดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สองและวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แล้วส่งวุฒิสภาพิจารณา วุฒิสภาได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณา วุฒิสภาได้พิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบางมาตราและส่งคืนสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวของวุฒิสภาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงถือได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว และได้ผ่านกระบวนการตราพระราชบัญญัติโดยถูกต้องตามมาตรา ๑๖๘ มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๗๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมา จึงให้ยกคำร้อง

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ